

Bożonarodzeniowa przemiana

Cel edukacyjny: Uczniowie potrafią scharakteryzować elementy komunistycznej propagandy lat 50. na przykładzie świąt Bożego Narodzenia oraz sformułować hipotezy, dlaczego propaganda w tym przypadku nie odniosła sukcesu.

Słowa kluczowe: Czechosłowacja w latach 50., propaganda, życie codzienne, stosunek do przeszłości, formułujemy uzasadnioną odpowiedź

Praca z poszczególnymi slajdami:

Uwagi:

1 WYŚLUCHANIE PRZEMÓWIENIA I ANALIZA ZDJĘĆ (5 min.)

Wysłuchanie przemówienia, oglądanie zdjęć za pomocą lupy i czytanie opisów.

Uczniowie powinni z przemówienia i opisów poznać, że przemawia Prezes Rady Ministrów, tzn. osoba na wysokim stanowisku. Może im tonem głosu przypominać osobę starszą, szanowaną – ktoś taki, jak dziadek, przemawia do dzieci z pozycji naturalnego autorytetu, mówi spokojnie, przekonująco, opiekuńczo (jakby je ostrzegał, że całe życie żyli w zakłamaniu). Z drugiego zdjęcia uczniowie dowiedzą się, jak mogło przebiegać spotkanie z Dziadkiem Mrozem.

2 ANALIZA PRZEMÓWIENIA (10 min.)

Zapisywanie zmian, które przedstawia Antonín Zápotocký, do obrazu Pokoj lidem dobré vůle (Pokój ludziom dobrej woli) Josefa Lady i ich opis.

Obrazek świąt Bożego Narodzenia służy jako przestrzeń do pracy, która pomaga uświadomić sobie i wizualizować treści przemówienia. Uczniowie mogliby zaznaczyć następujące zmiany:

- Skreślić żłóbek, wołkę i osiołka;
- Jezuska zmienić na Dziadka Mroza ubranego w futro i baranicę,
- Gwiazdę Betlejemską zastąpić czerwonymi gwiazdami symbolizującymi sukcesy planu pięcioletniego – im więcej gwiazdek, tym więcej zadań roboczych zostało wykonanych i tym więcej będzie podarunków.

3 INTERPRETACJA PRZEMÓWIENIA I (5 min.)

Uczniowie na podstawie wcześniejszej analizy przemówienia odpowiadają w polu tekstowym na pytanie: ❓ Dlaczego komuniści chcieli zmienić czeską tradycję bożonarodzeniową?

Uczniowie mogą formułować różne myśli, np.

- Inspiracje Związkiem Radzieckim, podobnie jak w innych sektorach,
- tłumienie idei chrześcijaństwa, zamiast świętowania narodzin Jezusa, święto stało się świętem pracy (czym więcej rodzice pracują, tym więcej jest podarunków),
- nacisk na wzbogacanie się ludu pod przywództwem partii komunistycznej – Dziadek Mróz, w przeciwieństwie do Jezuska, nie jest biedny,
- starania o zjednoczenie, wpływanie i kontrolowanie absolutnie wszystkiego, włącznie z tym, co ludzie robią w domu.

4 INTERPRETACJA PRZEMÓWIENIA II (10 min.)

Uczniowie na podstawie wcześniejszej analizy przemówienia odpowiadają w polu tekstowym na pytanie: ? Dlaczego, Twoim zdaniem, zmiana tradycji bożonarodzeniowej się nie powiodła?

Uczniowie mogą formułować różne hipotezy, np.:

- Jezusek był miłszy i atrakcyjniejszy dla dzieci niż Dziadek Mróz,
- bogactwo się nie pojawiło,
- tradycja czeskich świąt Bożego Narodzenia była bardzo głęboko zakorzeniona, więc trudno było ją zmienić.

Kolejne możliwości wykorzystania na lekcji:

- a) Wybrać się śladami Dziadka Mroza. Kto to jest? Skąd się wziął? Gdzie Dziadek Mróz do dziś przynosi podarunki?
- b) Wykorzystanie pamięci rodzinnej. Czy rodzice, dziadkowie pamiętają Dziadka Mroza? Czy uczniowie znają radziecki film Dziadek Mróz (w Polsce znany pod alternatywnymi tytułami, np. Bajka o Mrozie Czarodzieju czy Baśń o Mrozie Czarodzieju?)